Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par prasmju un zināšanu attīstības nozīmi, īstenojot Lisabonas mērķus

(2005/C 292/02)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠO DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

ŅEMOT VĒRĀ:

1. Eiropadomes secinājumus, kas pieņemti 2005. gada martā ([1]), ar ko atkārtoti tika izvērsta Lisabonas stratēģija, uzmanību vēršot uz izaugsmi un nodarbinātību, uzsverot zināšanas, jauninājumus un cilvēkkapitālu, kā arī uz mūžizglītību kā *sine qua non* šo mērķu sasniegšanai;

2. Lisabonas integrētās pamatnostādnes izaugsmei un nodarbinātībai (2005.-2008.) ([2]), kurās aicina pielāgot izglītības un mācību sistēmas:

   — palielinot un nodrošinot to pievilcību, atvērtību un augstus kvalitātes standartus;

   — reaģējot uz jaunām profesionalitātes, pamatzināšanu un nākotnes prasmju vajadzībām, uzlabojot kvalifikāciju definīciju un pārskatāmību, to efektīvu atzīšanu, kā arī neformālu un neoficiālu mācību atzīšanu,

ATGĀDINA, KA:

1. Ar Māstrihtas paziņojumu (2004. gada decembris) kā daļu no Kopenhāgenas procesa tika izteikts aicinājums vērst uzmanību uz to, lai "saistītu profesionālo izglītību un mācības (PIM) ar zināšanu ekonomikas darba tirgus prasībām pēc augsti kvalificēta darbaspēka" un Eiropas kvalifikāciju sistēmas izveides, kura būtu "balstīta galvenokārt uz zināšanām un mācīšanās rezultātiem";

2. Ar 2004. gada Kopīgo starpposma ziņojumu ([3])kā daļu no darba programmas "Izglītība un mācības 2010" aicināja palielināt partnerattiecības (valsts, reģionālās, vietējās un nozaru), lai izstrādātu elastīgas un efektīvas izglītības un mācību sistēmas, kā arī aicināja izveidot Eiropas kvalifikāciju sistēmu, par ko Komisijā patlaban notiek apspriedes,

UZSVER, KA:

1. "Iemaņas un zināšanas" šajos secinājumos ietver iznākumu spektru no visām izglītošanās formām un līmeņiem, ietverot rezultātus no oficiālām, neformālām un neoficiālām mācībām. Prasmes un zināšanas veicina personas pilnveidošanos, aktīvu pilsonību un sociālo kohēziju, vienlaikus nodrošinot pamatu ekonomiskai izaugsmei. Tās veicina arī piemērošanās spēju, jauninājumus un uzņēmējdarbības izaugsmi;

2. ES ekonomikas darbības rezultātus uzlabotu augstāks ražīgums, uzņēmējdarbība un pētniecības rezultātu un jauninājumu ieviešana,

UZSVER, KA:

1. Darba ņēmēju prasmju un zināšanu uzlabošana sekmē darba ražīgumu. Augsti kvalificēts darbaspēks spēj labāk piemēroties dinamiskas zināšanu ekonomikas izmaiņām, savukārt cilvēki ar augstāku prasmju un zināšanu līmeni vieglāk integrējas sabiedrībā, ir pilnveidojušies un aktīvi pilsoņi;

2. Uz zināšanām balstītā sabiedrībā un ekonomikā tās pilsoņiem nepieciešams atbilstošs svarīgāko prasmju līmenis, tostarp digitālā kompetence un e-prasme, kā arī spēja vajadzības gadījumā paaugstināt prasmes un zināšanas;

3. Ekonomikas izaugsmi nevar panākt, ja ieguldījumus prasmju un zināšanu vairošanai ierobežo tikai ar labi izglītotajiem; Nozīmīgus ekonomiskos ieguvumus var panākt arī, uzlabojot pamatzināšanas un pievēršoties cilvēkiem ar zemu prasmju līmeni un nelabvēlīgām grupām, tostarp labāk izmantojot esošās prasmes un zināšanas, piemēram, gados vecāku pilsoņu prasmes un zināšanas,

VIENOJAS, KA:

1. Prasmju un zināšanu attīstība ir mūžizglītības stratēģijas galvenais elements; Šajā stratēģijā būtu jāparedz pamatzināšanu apgūšana un jābalstās uz efektīvu vispārīgās izglītības un mācību sistēmu, kuras rezultātā pieaug indivīdu skaits, kuri visu mūžu labprāt vēlas atjaunot un attīstīt savas prasmes un zināšanas; Jāveicina vienlīdz liela cieņa pret PIM un vispārīgo izglītību, kā arī saiknes starp tām; Būtiska ir arī profesionālā orientācija mūža garumā, mudinot cilvēkus gūt jaunas un atjaunot esošās prasmes un zināšanas;

([1]) Dok. 7619/1/05.
([2]) Dok. 10205/05 (tiks publicēts OV)
([3]) Dok. 6905/04

2. Izglītības un mācību ministriem piemīt galvenā loma, nodrošinot efektīvas prasmju un zināšanu stratēģijas; Lai to sasniegtu, būtiska ir cieša sadarbība ar visām atbilstīgajām ministrijām;

3. Izglītības un mācību politikā būtu jāizmanto arī pieeja ar skatu nākotnē, paredzot, kādas prasmes, zināšanas un profesionālās vajadzības sabiedrība un ekonomika izvirzīs nākotnē;

4. Tādēļ atbilstīgajām ministrijām būtu jāpanāk ekonomisko un sociālo partneru un citu ieinteresēto pušu, tostarp pētniecības iestāžu, aktīva līdzdalība, lai noteiktu nozaru vajadzības pēc prasmēm un zināšanām; Šādas partnerattiecības var uzlabot darba ražīgumu, samazināt prasmju atšķirības un mudināt darba devējus izglītot un mācīt savu darbaspēku;

5. Eiropas kvalifikāciju sistēmas izveidei būtu jāveicina lielāka pārskatāmība un to prasmju un zināšanu atzīšana, kuras nepieciešamas darba tirgū, kā arī būtu jāpalīdz nozarēm Eiropas mērogā risināt jaunus izglītības un mācību uzdevumus;

6. Novatoriskas izglītošanas metodes, piemēram, izmantojot IKT, ļauj izvērst plašāku līdzdalību mūžizglītībā un līdz ar to — samazināt sociālo izstumšanu un uzlabot līdzsvaru starp darbu un privāto dzīvi; Elastīgas izglītošanās sniegšanu darba ņēmējiem var veicināt, uzlabojot sadarbību ar izglītošanās sniedzējiem, kā arī efektīvi izmantojot IKT infrastruktūru,

AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU KOPĪGIEM SPĒKIEM:

1. pievērsties nozaru prasmju jautājumam sakarā ar prasmju un zināšanu attīstīšanu kā daļai no darba programmas "Izglītība un mācības 2010";

2. izmantot Kopienas turpmākos instrumentus izglītības un mācību jomā, atbalstot uz nozarēm balstītas pieejas prasmēm un zināšanām attīstību saistībā gan ar PIM, gan ar augstāko izglītību,

AICINA DALĪBVALSTIS:

1. nodrošināt efektīvu sadarbību starp atbilstīgajām ministrijām, izstrādājot stratēģijas attiecībā uz prasmēm un zināšanām, tostarp, sagatavojot ikgadējos valsts Lisabonas ziņojumus, kā arī izstrādājot stratēģijas kā daļu no valstu mūžizglītības stratēģijām;

2. saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi veidot partnerattiecības valsts, reģionālā, vietējā un nozares līmenī ar galvenajām ieinteresētajām pusēm, tostarp ar darba devējiem un arodbiedrībām. Šīm partnerattiecībām būtu jāizveido sistēma, kas reaģē uz pieprasījumu, ņem vērā prasmju un zināšanu ilgtermiņa vajadzības, veicina ieguldījumus prasmēs un zināšanās, kā arī pievēršas īpašajām nelabvēlīgo grupu vajadzībām;

3. iedrošināt sadarbību starp izglītības un mācību nodrošinātājiem, lai izmantotu esošās IKT infrastruktūras, lai cilvēkus vairāk iesaistītu mūžizglītībā un uzlabotu pilsoņu e-prasmju līmeni,

AICINA KOMISIJU:

1. 2006. gadā izveidot to dalībvalstu grupu, kas darba programmā "Izglītība un mācības 2010" vēlas pilnveidot izglītošanos, iesaistot līdzbiedrus (*peer-learning*), attiecībā uz nozaru prasmju iegūšanu;

2. aicina *CEDEFOP* un vajadzības gadījumā Eiropas Mācību fondu 2006. gadā pabeigt pārskatu par dažādu nozaru pieejām prasmēm un zināšanām visā ES, kā arī valstīs iestāšanās stadijā un kandidātvalstīs.